

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Geldrop-Mierlo
Postbus 10101
5660 GA Geldrop

Nassaulaan 6
2514 JS Den Haag

Telefoon: 070 310 00 00
Fax: 070 356 14 74
secretariaat@onderwijsraad.nl
www.onderwijsraad.nl

Ons kenmerk
20120261/1041

Contactpersoon

Plaats/datum

Den Haag, 2 november 2012

Uw kenmerk
BRHN02092012/201219095

Doorkiesnummer

Onderwerp

Advies Onderwijsraad

Geacht College,

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Geldrop-Mierlo (hierna: het College) heeft bij schrijven van 25 september 2012 de Onderwijsraad verzocht om een advies als bedoeld in artikel 95, negende lid, WPO (Wet op het primair onderwijs). Het betreft een verzoek om advies over de voorgenomen vaststelling van het programma huisvestingsvoorzieningen als bedoeld in artikel 95, eerste lid, WPO in relatie tot de vrijheid van richting en de vrijheid van inrichting.

Het College heeft advies verzocht nadat het bevoegd gezag De Eenbes (stichting voor Katholiek, Protestant-Christelijk en Interconfessioneel Primair Onderwijs; hierna De Eenbes) op grond van artikel 10, vijfde lid van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Geldrop-Mierlo (hierna: de Verordening), daarom gevraagd heeft in het overleg met het College van 27 augustus 2012 over de aanvragen voor het programma huisvestingsvoorzieningen. Dit verzoek heeft De Eenbes aangevuld bij brief van 17 september 2012. Volgens De Eenbes leidt het voornemen van het College tot vaststelling van het programma als hierboven bedoeld, tot strijd met de vrijheid van richting als bedoeld in artikel 95, eerste lid, WPO.

De Onderwijsraad komt in dit advies tot de constatering dat het voornemen van het College de aanvraag van De Eenbes af te wijzen geen inbreuk vormt op de vrijheid van richting of inrichting als zodanig.

De Onderwijsraad heeft vervolgens onderzocht of het College inbreuk heeft gemaakt op het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs, indien de ongelijke behandeling is gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting. De raad heeft daarbij aanleiding gezien de aanvraag van De Eenbes en de voorgenomen afwijzing daarvan door het College, te bekijken in samenhang met de voorgenomen honorering van de aanvraag van Stichting PlatOO. Feitelijk gaat het er in deze kwestie om hoe in de nieuwbouwwijk Luchen in onderwijs wordt voorzien in samenhang met het bestaande aanbod in de kern Mierlo, waar de betrokken basisscholen van Stichting PlatOO en De Eenbes staan.

De raad is dan van oordeel dat het College in de afweging en beoordeling van de relevante aanvragen zich onvoldoende baseert op objectieve gegevens en ook niet de juiste procedure heeft gevolgd. De Onderwijsraad constateert daarom dat het voorgenomen besluit van het College de aanvraag van Stichting PlatOO te honoreren in strijd is met de wet, doordat het niet in overeenstemming is met het uitgangspunt van gelijke behandeling van openbare en bijzondere scholen, gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting.

De Onderwijsraad is als volgt tot dit advies gekomen.

1 De procedure

Als bijlagen bij de adviesaanvraag heeft de Onderwijsraad (hierna: de raad) van het College de volgende stukken ontvangen.

- De brief van het College aan De Eenbes van 4 september 2012, met daarin het verzoek om een schriftelijk gemotiveerde omschrijving van de onderwerpen waarover het advies van de Onderwijsraad wordt verwacht.
- De brief van De Eenbes aan het College van 17 september 2012, met daarin de omschrijving en onderbouwing van het verzoek om advies. Als bijlage bij deze brief is gevoegd het bezwaarschrift van De Eenbes van 20 juli 2011 tegen het besluit van de gemeenteraad van 4 juli 2011 tot vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan 2010-2014 (hierna: IHP).
- Het verslag van de bijeenkomst van het College en de schoolbesturen over het Huisvestingsprogramma onderwijs 2012 van 27 augustus 2012.
- Het standpunt van De Eenbes naar aanleiding van overleg aanvraag voorzieningen huisvesting onderwijs 2012 van 27 augustus 2012.
- De brief van het College aan De Eenbes van 7 augustus 2012 houdende de voorgenomen besluitvorming op de aanvragen voorzieningen huisvesting onderwijs voor 2012.
- De brief van De Eenbes aan het College van 27 januari 2012 inzake de aanvraag Huisvestingsprogramma 2013.

De raad heeft het College en De Eenbes bij email van 12 oktober 2012 geïnformeerd over de procedure. Bij diezelfde mail heeft de raad het College verzocht de raad uiterlijk 17 oktober 2012 zijn besluit toe te lichten en hem nadere stukken te zenden. Deze toelichting en stukken, ook andere dan de verzochte, heeft de raad per email van 16 oktober 2012 ontvangen. Het gaat om:

- De uitspraak van de Rechtbank 's-Hertogenbosch van 24 april 2012, procedurenummer 11/3751BELEIV51 inzake het beroep van De Eenbes tegen het IHP.
- De door het College in het geding gebrachte stukken:
  - verslag 18 januari 2010 met betrekking tot leerlingenprognoses en onderzoek directe meting;
  - instemming schoolbestuur De Eenbes met betrekking tot leerlingenprognoses en onderzoek directe meting;
  - verslag op overeenstemming gericht overleg 27 september 2010;
  - inhoudelijke reactie schoolbestuur De Eenbes IHP 23 november 2010; en
  - verslag op overeenstemming gericht overleg 13 december 2010;
- Het bezwaarschrift van De Eenbes van 20 juli 2011.
- De beslissing op bezwaar van de Commissie voor bezwaarschriften van de gemeente Geldrop-Mierlo van 3 oktober 2011.
- Stukken rond het IHP:
  - het IHP;
  - het betrokken raadsvoorstel van 25 januari 2011;
  - de memorie van toelichting op het raadsvoorstel IHP van 30 mei 2011; en
  - het raadsbesluit tot vaststelling van het IHP van 4 juli 2011.

De raad heeft De Eenbes bij mail van 17 oktober 2012 verzocht desgewenst uiterlijk 22 oktober 2012 te reageren op toelichting en stukken van het College. De raad ontving bij mail van 22 oktober 2012 een reactie van De Eenbes.

De raad heeft naar aanleiding hiervan op 23 oktober 2012 bij het College en bij De Eenbes nog om nadere informatie en stukken verzocht en deze diezelfde dag ontvangen. Voor zover hier van belang worden genoemd:

- brief van De Eenbes aan het College van 16 mei 2012 inzake een overleg met de wethouder Onderwijs op 21 mei 2012;
- brief van 4 juni 2012 aan de Raad van State waarin De Eenbes in beroep gaat tegen de uitspraak van de Rechtbank 's-Hertogenbosch als hierboven genoemd;
- brief van Stichting PlatOO van 29 april 2011 met betrekking tot dislocatie 't Schrijverke in de nieuwbouwwijk Luchen;
- brief van Stichting PlatOO van 29 juni 2012, zijnde de aanvraag voorziening huisvesting voor 't Schrijverke.

Ten slotte heeft de raad via de website van de gemeente Geldrop-Mierlo kennis genomen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Geldrop-Mierlo van 29 januari 2007.

Deze stukken vormen de basis voor het advies van de raad.

2 De aangevoerde argumenten

Bij de kern Mierlo in de gemeente Geldrop-Mierlo wordt een nieuwe wijk gerealiseerd, genaamd Luchen. Deze wijk zal in de komende jaren groeien. Om aldaar in onderwijs te voorzien heeft de gemeenteraad op 11 juli 2011 het IHP vastgesteld. De gemeenteraad heeft daarbij besloten te kiezen voor het zogenoemde scenario 2. Ingevolge dit scenario wordt ten behoeve van een nieuwe brede school een dislocatie in Luchen gerealiseerd voor de openbare basisschool 't Schrijverke, onder handhaving van de bestaande hoofdlocatie in de kern Mierlo. Stichting PlatOO is van deze school het bevoegd gezag. De jaarlijkse voeding voor de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting is dienovereenkomstig aangepast naar 324.000 euro. In dit scenario komt de katholieke basisschool Den Boogerd, waarvan De Eenbes bevoegd gezag is, in aanmerking voor renovatie.

't Schrijverke heeft momenteel haar hoofdvestiging in de kern Mierlo. De dislocatie is bedoeld permanent te zijn en zal op termijn gaan dienen als hoofdvestiging. De beoogde eindsituatie is dat de huidige hoofdvestiging van 't Schrijverke wordt opgeheven. Het College kan nu niet zeggen wanneer dat gebeurt. Dat is, aldus het College, "mede afhankelijk van de verdere ontwikkeling van belangstellingspercentages voor het R.K. Onderwijs dan wel het Openbaar onderwijs in de kern Mierlo en zal in overleg met het schoolbestuur voor Openbaar Onderwijs nog nader worden bepaald."

Stichting PlatOO heeft bij brief van 29 juni 2012 in navolging van zijn brief van 29 april 2011 tijdelijke lokalen aangevraagd in Luchen. Grond voor de aanvraag is "het met spoed lenigen van de huisvestingsnood van OBS 't Schrijverke." Het College is voornemens deze aanvraag te honoreren: "Het openbaar onderwijs kampt met een acuut huisvestingsprobleem. Het onderzoek Directe Meting geeft een sterke groei van het belangstellingspercentage openbaar onderwijs aan. De gemeenteraad heeft met vaststelling van het IHP de keuze gemaakt om voor het openbaar onderwijs huisvesting te realiseren in de vorm van een dislocatie in de nieuwbouwwijk Luchen."

De Eenbes is voornemens twee van zijn basisscholen, te weten Den Boogerd en St. Johannes in de kern Mierlo, samen te voegen en over te hevelen naar Luchen. Zoals hij in zijn toelichting op zijn adviesaanvraag stelt, heeft De Eenbes, nu Den Boogerd volgens het IHP in aanmerking komt voor renovatie, een aanvraag ingediend voor vervangende nieuwbouw voor de basisscholen Den Boogerd en St. Johannes in de nieuwbouwwijk Luchen.

Deze aanvraag is de gemeente voornemens af te wijzen en te plaatsen op het huisvestingsoverzicht 2012. In de opvatting van het College zouden beide basisscholen over een schoolgebouw beschikken dat qua ruimtebehoefte prima voldoet. "De bouwtechnische staat van beide schoolgebouwen is niet van dien aard dat vervangende nieuwbouw noodzakelijk is."

De Eenbes heeft bezwaren tegen het IHP en is van oordeel dat het voorgenomen besluit ten aanzien van de vaststelling van het Huisvestingsprogramma 2012 in strijd is met de vrijheid van richting. De Eenbes heeft dit oordeel bij brief van 17 september 2012 toegelicht.

Voor zover het gaat om de bezwaren tegen het IHP voert De Eenbes aan dat in het IHP het scenario van een dislocatie in Luchen met behoud van de hoofdlocatie in de kern Mierlo niet is doorgerekend op de gevolgen voor de leerlingenstromen voor de andere scholen. Ook maakt De Eenbes bezwaar tegen de onderbouwing van de keuze voor 't Schrijverke aan de hand van directe meting. Zijn voornaamste bezwaar is dat deze te oud is, te weten van 21 januari 2010. De raad laat het laatste aangevoerde bezwaar, namelijk dat het IHP als algemeen uitgangspunt zegt dislocaties te willen vermijden, buiten beschouwing aangezien het IHP, anders dan De Eenbes stelt, door uitdrukkelijk een keuze te maken voor de optie een dislocatie te realiseren in Luchen zelf reeds een op zich aanvaardbare toespitsing van algemene uitgangspunten formuleert.

Voor wat betreft een eventuele strijd met de richting heeft De Eenbes gesteld:

- De aanvraag van PlatOO, het bevoegd gezag van onder meer de openbare basisschool 't Schrijverke, wordt op andere criteria beoordeeld dan de aanvraag van De Eenbes. Er wordt bij de aanvraag van De Eenbes ten onrechte geen rekening gehouden met de wens om een onderwijsvoorziening te realiseren in de nieuwbouwwijk Luchen en in lijn met het beleid van de gemeente een unilocatie te realiseren voor de samen te voegen scholen Den Boogerd en St. Johannes.
- Het besluit is genomen op basis van een integraal huisvestingsplan waarin de gevolgen van het nu gekozen scenario niet zijn doorgerekend. Samengevat is De Eenbes van oordeel dat door een dislocatie voor 't Schrijverke in de nieuwbouwwijk toe te staan, er de facto voor de openbare school in de kern Mierlo twee instroompunten ontstaan, en niet één, zoals in het IHP is doorgerekend. De Eenbes vindt daarom de verwachting gerechtvaardigd dat de leerlingaantallen van de katholieke scholen nog verder zullen afnemen. Door het voorgenomen besluit van het College worden op een onaanvaardbare wijze, aldus De Eenbes, de leerlingenstromen van de scholen tussen de denominaties beïnvloed of op zijn minst wordt niet aangetoond dat dit niet het geval is.
- De resultaten van de directe meting worden ten onrechte ten voordele van het openbaar onderwijs uitgelegd. Feit is dat onder de ouders van kinderen in de leeftijd van nul tot drie jaar de meeste belangstelling hebben voor onderwijs op katholieke grondslag.

3 Advies- en beoordelingskader

Bij zijn advisering beoordeelt de raad het programma "in relatie tot de vrijheid van richting en inrichting" (artikel 95, negende lid, WPO). De vrijheid van richting vat de raad op als de vrijheid van het bijzonder onderwijs om in het onderwijs uit te gaan van een fundamentele oriëntatie, ontleend aan een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing.¹

---

¹ Hoge Raad 6 juli 2010, LJN: BL6719. Zie tevens Onderwijsraad (2012), *Artikel 23 Grondwet in maatschappelijk perspectief*, p.19.

Deze visie kan blijkens de tweede volzin van artikel 23 lid 6 Grondwet in ieder geval doorwerken in het onderwijs als zodanig en in het personeelsbeleid. Daarnaast omvat de vrijheid van richting de vrijheid om op basis van richtingsmaatstaven leerlingen te selecteren en de organisatie conform de principes van de richting gestalte te geven.

De vrijheid van inrichting omvat in de eerste plaats de pedagogische en bestuurlijk-organisatorische autonomie van het bevoegd gezag in het bijzonder onderwijs. Zo schrijft artikel 23 lid 6 Grondwet voor dat bij het stellen van deugdelijkheidseisen de vrijheid van het bijzonder onderwijs inzake de keuze van leermiddelen en de aanstelling der onderwijzers wordt geëerbiedigd.

In de memorie van toelichting bij het voorstel inzake de Wet op de Onderwijsraad² stelde de regering met betrekking tot het beoordelingskader van de raad: "De Onderwijsraad beziet in het kader van zijn adviestaak het betreffende conceptbesluit in relatie tot de vrijheid van richting en inrichting. Daarbij kan de Onderwijsraad ook in zijn oordeel betrekken de vraag of met het besluit geen afbreuk zal worden gedaan aan het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs, indien de veronderstelde ongelijke behandeling is gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting. Dit is van regeringszijde ook tot uitdrukking gebracht in de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel decentralisatie huisvestingsvoorzieningen in primair en voortgezet onderwijs in de Eerste Kamer."

De raad begrijpt deze opmerkingen aldus, dat hij niet alleen advies kan uitbrengen over eventuele inbreuken op de vrijheid van richting of inrichting, maar ook over de vraag of met de voorgenomen huisvestingsvoorziening inbreuk wordt gemaakt op het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs, indien de ongelijke behandeling is gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting.

In de Handelingen van de Eerste Kamer is ook de casus genoemd van een school die in twijfel trekt of binnen het budget bij de toedeling van middelen wel sprake is van gelijke behandeling. Ook dit aspect kan de raad in zijn advies betrekken.³

Waar het gaat om de concrete beoordeling van uitlatingen of toezeggingen van partijen rond het Huisvestingsprogramma, zal de raad in beginsel terughoudend adviseren. De raad is geen 'feitenrechter', maar moet zich als adviseur in beginsel baseren op het algemene wettelijke toetsingskader en de toegestuurde stukken.

4 Overwegingen en beoordeling

De toetsing van de raad in het onderhavige geval gaat aldus om de vragen:

- Is er sprake van een inbreuk op de vrijheid van richting of inrichting als zodanig?
- is er sprake van strijd met de gelijke behandeling, gerelateerd aan de vrijheid van richting of inrichting?

Inbreuk

De raad kan op basis van de beschikbare informatie en stukken voorshands niet eenduidig opmaken op welke manier de voorgenomen huisvestingsvoorziening een inbreuk vormt op de vrijheid van richting of inrichting van De Eenbes.

---

² Kamerstukken II 1996-1997, 25041, nr 3, p. 3-4.

³ Handelingen I 1995-1996, p. 1819.

De Eenbes heeft allereerst niet gesteld dat het voorgenomen besluit van de gemeente, dat wil zeggen de afwijzing van de ingediende aanvraag, leidt tot een inbreuk op zijn vrijheid van inrichting.

Afgezien hiervan kan de raad niet inzien – en De Eenbes heeft hiervoor ook geen argumenten aangevoerd – hoe enkel de voorgenomen afwijzing van de aanvraag huisvestingsvoorziening van De Eenbes een inbreuk kan of zal maken op de vrijheid van richting en inrichting van De Eenbes. Ook na afwijzing van de aanvraag kan De Eenbes onverminderd uiting geven aan de aspecten van de vrijheid van richting en inrichting zoals de raad deze hierboven heeft omschreven.

Dit geldt ook voor zover de gestelde inbreuk bedoeld is tevens gebaseerd te zijn op de voorgenomen honorering van de aanvraag van Stichting PlatOO.

Ongelijke behandeling

Voor de beantwoording van de vraag of sprake is van gelijke behandeling van alle scholen binnen de gemeente, gerelateerd aan de vrijheid van (in)richting, gaat de raad uit van de opvatting dat deze gelijke behandeling met name wordt geborgd door het volgen van de wettelijke procedures en objectieve criteria.⁴ Daarbij gaat het om de Verordening met bijlagen zoals de urgentiecriteria, de procedure voor het aanvragen van huisvestingsvoorzieningen en het op overeenstemming gerichte overleg.

De raad zal zich in het kader van de vraag naar gelijke behandeling tussen bijzonder en openbaar onderwijs derhalve vooral buigen over de gevolgde procedure bij de behandeling en beoordeling van de aanvragen voor huisvestingsvoorzieningen van De Eenbes en van PlatOO.

In concreto kunnen daarbij op de grondslag van het Huisvestingsprogramma jaarlijks bedragen beschikbaar worden gesteld, afhankelijk van de urgentie en het vastgestelde budgetplafond.

Naar het oordeel van de raad verzet het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs zich in het algemeen tegen het verschaffen van een op voorhand (financieel) gunstiger positie aan het openbaar onderwijs als dat ten koste gaat van de bestuurlijke of onderwijskundige manoeuvreerruimte van het bijzonder onderwijs en/of de keuzevrijheid ten aanzien van het bijzonder onderwijs, en daarvoor geen redelijke en objectieve gronden zijn aan te voeren.

Gelijke behandeling van alle scholen binnen de gemeente betekent daarbij volgens de raad niet dat alle scholen binnen de gemeente ook automatisch hetzelfde bedrag ontvangen.

In algemene zin wil de raad wijzen op de zorgvuldigheid die betracht moet worden bij de te volgen procedures, mede in verband met de gelijke behandeling van openbare en bijzondere scholen in de gemeente. In dit verband schrijft artikel 95, derde lid, WPO voor dat het College van Burgemeester en Wethouders uitsluitend voorzieningen opneemt in het programma, wanneer met de voorzieningen redelijkerwijs een aanvang zal kunnen worden gemaakt in het daarop volgende kalenderjaar, en niet een van de weigeringsgronden genoemd in artikel 100 van toepassing is.

---

⁴ Vgl. Handelingen I 1995-1996, p. 1818 (staatssecretaris Netelenbos).

De raad ziet in het voorgaande op zichzelf beschouwd voldoende reden voor het College om te komen tot het voorgenomen besluit de aanvraag van De Eenbes af te wijzen, nu het College zich hiervoor baseert op artikel 100 WPO. Het College hoeft geen rekening te houden met het eigen organisatie- en spreidingsbeleid van De Eenbes terwijl De Eenbes evenmin de verwachting van een positief voorgenomen besluit mocht ontleen aan het IHP. Geen van de aldaar afgewogen scenario's omvatten de gewenste vervangende nieuwbouw onder gelijktijdige samenvoeging van de basisscholen Den Boogerd en St. Johannes. Op grond hiervan levert het voorgenomen besluit als zodanig in de opvatting van de raad geen ongelijkheid op als hier bedoeld.

De raad ziet echter aanleiding de aanvraag van De Eenbes en de voorgenomen afwijzing daarvan door het College te beschouwen in samenhang met de voorgenomen honorering van de aanvraag van Stichting PlatOO. Feitelijk gaat het om de vraag hoe in de nieuwbouwwijk Luchen in onderwijs wordt voorzien in samenhang met het bestaande aanbod in de kern Mierlo, waar de betrokken basisscholen van Stichting PlatOO en De Eenbes staan. Dit is de voornaamste vraag die het IHP behandelt. Al met al bevat het IHP een afwegingskader voor het College voor het Huisvestingsprogramma 2012 en aldus voor besluitvorming op de huisvestingenaanvragen van betrokken bevoegde gezagsorganen.

Voor een beoordeling van de vraag of sprake is van een ongelijke behandeling is daarom tegen deze achtergrond van belang na te gaan of het College op objectieve en goede gronden tot de afweging heeft kunnen komen die hier thans in het geding is.

Het IHP beschrijft in beginsel drie scenario's voor de onderwijsvoorziening in de nieuwbouwwijk Luchen en voegt daar een vierde aan toe. Hier zijn van belang de verhuizing van 't Schrijverke enerzijds en de verhuizing van basisschool Den Boogerd van De Eenbes anderzijds. Het scenario waarin Den Boogerd zou verhuizen merkt het IHP aan als de economisch meeste voordelige.

Het IHP noemt ten slotte een vierde optie, te weten de realisering van een dislocatie van 't Schrijverke onder handhaving van de hoofdlocatie in de kern Mierlo. Deze optie zou "objectief" te verkiezen zijn en recht doen aan de belangstellingspercentages voor openbaar onderwijs zoals die uit de directe meting blijken. Als de raad het goed ziet wordt hier bedoeld dat de directe meting een hogere belangstelling aantoonde dan de indirecte meting, zodat aangenomen kan worden dat realisering van een voorziening voor openbaar onderwijs op meer leerlingen zou kunnen rekenen dan wanneer men zou uitgaan van de indirecte meting.⁵ Absoluut gezien is in beide

⁵ De systematiek van *indirecte* meting voorspelt de belangstelling van een nieuwe school in belangrijke mate vanuit de bestaande verdeling van leerlingen over de reeds aanwezige openbare en/of bijzondere scholen en hun zogenoemde erkende richting (bijvoorbeeld katholiek, protestants-christelijk of algemeen bijzonder). Het IHP (p. 14/15) bevat op basis van die meting de belangstellingspercentages voor de leeftijdsgroep 0-11 jaar voor het openbaar en katholiek onderwijs, te weten 17,95% respectievelijk 80,05%. Het IHP (p. 14/15) bevat hiernaast de resultaten van een zogenoemde *directe* meting van de belangstelling, op basis van een enquête onder ouders. Het IHP bevat de resultaten hiervan voor de leeftijdsgroep 0-11 en de leeftijdsgroep 0-3 jaar.

Voor de leeftijdsgroep 0-11 komt de *directe* meting uit op een belangstelling van resp. 34,9% voor het openbaar onderwijs en 55,3% voor het katholiek onderwijs. Voor de leeftijdsgroep 0-3 jaar komen deze percentages op respectievelijk 44,8% en 49,1%. De directe meting komt voor het openbaar onderwijs op een hogere belangstelling uit dan de indirecte meting.

De Onderwijsraad heeft in zijn advies *Artikel 23 Grondwet in maatschappelijk perspectief* een systeem van richtingvrije planning aanbevolen. Dit systeem gaat in beginsel uit van de directe meting. De factor erkende richting speelt hierin geen rol, enkel de aangetoonde getalsmatige belangstelling die voldoet aan een stichtingsnorm.

metingen de belangstelling voor het rooms-katholieke onderwijs overigens het hoogst, zij het met een gering verschil ten opzichte van het openbaar onderwijs.

Blijkens de stukken heeft De Eenbes niet ingestemd met de keuze in het IHP voor de optie van de dislocatie, noch met de directe meting die daarvoor wordt aangevoerd.

De raad overweegt op grond van het vorenstaande als volgt.

Een dislocatie is een deel van een school – in een ander gebouw en op een andere locatie dan het hoofdgebouw – waarmee feitelijk ruimtegebrek in het hoofdgebouw van de school wordt opgevangen. Een dislocatie is dus een middel van de gemeente om te voldoen aan haar plicht zorg te dragen voor adequate huisvesting van scholen.

De raad beschouwt de aanvraag van Stichting PlatOO als een aanvraag voor een voorziening als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder a, sub 1 van de Verordening. De aanvraag dient ingevolge artikel 7, eerste en tweede lid van de Verordening, voor zover hier van belang, in ieder geval te vermelden en zo nodig vergezeld te gaan van:

- de onderbouwing van de noodzaak en de omvang van de gewenste voorziening;
- een prognose van het te verwachten aantal leerlingen van de school, die voldoet aan de in bijlage II van de Verordening omschreven vereisten; één van de vereisten van bijlage II is dat de prognose niet ouder is dan twee jaar.

In het IHP noch elders heeft de raad feiten of omstandigheden aangetroffen die de aanvraag van Stichting PlatOO om uitbreiding van 't Schrijverke vanwege urgente ruimtebehoefte onderbouwen. Ook de aanvraag van Stichting PlatOO mist zo'n onderbouwing.

Het IHP doet geen uitspraken over urgente ruimtebehoefte van 't Schrijverke in de kern Mierlo, ook niet beredeneerd vanuit de directe meting. De raad acht het overigens wel voorstelbaar dat indien de belangstellingspercentages van de directe meting werkelijkheid worden "indirect" berekende ruimte op termijn tekort schiet. Of en in hoeverre deze percentages zich zullen verwezenlijken en of dat moet leiden tot een dislocatie in Luchen, is echter niet duidelijk.

Het IHP bevat ten slotte geen uitdrukkelijke keuze voor óf de verhuizing van 't Schrijverke óf van Den Boogerd naar Luchen. In het raadsvoorstel voor de vaststelling van het IHP is geen sprake van urgentie ten gunste van 't Schrijverke. Het College noemt "beide scenario's met betrekking tot de nieuwe brede school in Luchen (...) acceptabel" en vraagt de raad daarom expliciet een keuze te maken. Anders dan De Eenbes stelt bevat het IHP in de opvatting van de raad overigens wel een, zij het beperkte doorrekening van de optie dat 't Schrijverke in 2019 twee locaties heeft (p. 24/25). Deze laat weinig verschil zien ten opzichte van de andere doorrekeningen tot aan 2019.

4 Conclusies

Het voorgaande moet volgens de raad leiden tot de vaststelling dat er onvoldoende aanwijzingen zijn dat het College bij de voorgenomen besluitvorming op de aanvragen van de betrokken schoolbesturen de vereiste objectiviteit in acht heeft genomen.

De raad betreft hierbij het gegeven dat in de procedure onvoldoende duidelijk wordt gemaakt waarom aan de aanwezigheid van openbaar onderwijs in de wijk Luchen de voorkeur wordt gegeven ten opzichte van het bijzonder onderwijs. Immers, er wordt geen inzicht gegeven in de noodzaak of urgentie van deze beslissing. Daarbij speelt ook dat door het voornemen van het College om de termijn waarbinnen de hoofdlocatie van 't Schrijverke opgeheven wordt feitelijk aan Stichting PlatOO over te laten, de laatste in een bevoorrechte positie wordt gebracht ten opzichte van het bijzonder onderwijs als het gaat om de werving van leerlingen.

Tevens hecht de raad hierbij waarde aan het feit dat juist de directe meting aanleiding is geweest te komen tot de thans bestreden optie. Deze meting voldoet niet aan het vereiste van bijlage II van de Verordening dat deze niet ouder is dan twee jaar.

In wezen leidt de beoogde gang van zaken tot de verplaatsing van de vestiging van 't Schrijverke naar Luchen. Hierbij is niet de in artikel 84, tweede en derde lid WPO voorgeschreven procedure gevolgd.

De raad is daarom van oordeel dat het College in de afweging en beoordeling van de relevante aanvragen zich onvoldoende baseert op objectieve gegevens en ook niet de juiste procedure heeft gevolgd. Daardoor is er het vermoeden van een voorkeursbehandeling van een bepaalde school, in dit geval 't Schrijverke. In zo verre acht de raad het voorgenomen besluit dat voorligt niet in overeenstemming met het wettelijk uitgangspunt van gelijke behandeling van openbare en bijzondere scholen, gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting.

5 Advies

De Onderwijsraad is op grond van artikel 95, negende lid WPO verzocht advies uit te brengen over de vaststelling van het programma huisvestingen in relatie tot de vrijheid van richting en de vrijheid van inrichting.

De raad hanteert in deze advisering als beoordelingskader dat hij niet alleen advies kan uitbrengen over eventuele inbreuken op de vrijheid van richting of inrichting, maar ook over de vraag of met de voorgenomen huisvestingsvoorziening inbreuk wordt gemaakt op het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs, indien de ongelijke behandeling is gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting.

De Onderwijsraad komt aldus op basis van de voorliggende stukken en ingebrachte standpunten van partijen, tot de constatering dat het voornemen tot afwijzing van de aanvraag van De Eenbes geen inbreuk vormt op de vrijheid van richting of inrichting als zodanig.

De Onderwijsraad constateert voorts dat het voorgenomen besluit tot honorering van de aanvraag van Stichting PlatOO in strijd is met de wet, doordat het niet in overeenstemming is met het uitgangspunt van gelijke behandeling van openbare en bijzondere scholen, gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting.

Ons kenmerk
20120261/1041

Pagina
10/10

De Onderwijsraad geeft het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Geldrop-Mierlo in overweging dit advies in het vervolg van de totstandkoming van het Huisvestingsprogramma 2012 e.v. te betrekken en daarbij, indien en voor zover het College opnieuw het belangstellingspercentage voor het onderwijs in de wijk Luchen onderzoekt, in dit onderzoek het reëel te verwachten voedingsgebied van de beoogde school op basis van een redelijke afstand te betrekken.

Namens de Onderwijsraad,

Prof. dr. G. ten Dam
Voorzitter

Drs. A. van der Rest
Secretaris